

Fruitcafé, bron van inspiratie voor fruittoerisme

Zo'n zeventig ondernemers in de fruitsector en de toeristenindustrie in de regio Rivierenland troffen elkaar 1 december in het Fruitcafé in het Marechauseemuseum in Buren. Ideeën uitwisselen en samenwerking zoeken, daar kwamen ze voor. Het was het eerste Fruitcafé in een serie van drie.

Het Fruitcafé is een initiatief van Fruitpact en is een onderdeel van het project Fruit Leeft. Doel van het Fruitcafé: ondernemers uit de fruitsector die hun ondernemerschap willen uitbreiden met toeristische activiteiten, in contact brengen met ondernemers uit de toeristische sector die hun bedrijf met de fruitwereld willen verbreden. Ze streven naar nieuwe ideeën die hun omzet kunnen verhogen. Want fruit en toerisme kan een vruchtbare combinatie zijn. Vanuit het project Fruit Leeft kunnen ondernemers ondersteuning krijgen bij het realiseren en van hun plannen en het zoeken naar subsidies en fondsen. Frank Engelbart, manager van Fruitpact, meldde in zijn inleiding dat minstens twintig procent van de professionele fruittelers geïnteresseerd is in een neventak op gebied van toerisme. Deze fruittelers willen dit op een professionele manier oppakken, met als doel er ook een boterham aan te verdienen. "Er is geld mee te verdienen. De toeristen zijn er", zei Engelbart stellig. "Ieder is er op zijn manier mee bezig, maar samen kom je verder."

Ervaringsdeskundig

Voor het aanwakkeren van ideeën vertelden zes ondernemers uit de fruit- en de toeristensector over de nieuwe wegen die zij zijn ingeslagen. Over de uitdagingen en

Het eerste Fruitcafé kende een grote opkomst.

Foto's: Gerrit van Osch

de problemen, over de plannen en de realisatie. Dat gebeurde in kleinere groepen, waarbij de bezoekers de gelegenheid kregen naar keuze twee van de zes verhalen aan te horen en vragen te stellen.

De zes ondernemers waren Carlos Faes van Philips Fruittuin in Eindhoven; Frans van Brandenburg, voorzitter van Landwinkels; Peter Weening, melkveehouder met een kaasmakerij in de Achterhoek en bedenker en initiatiefnemer van het boerengolf; Floor Peters van het Nationaal Fruitpark in Ochten; Bert Konings, coördinator van het jaarlijkse Bourgondisch Fruitwandelen; Gerard Titulaer, voorzitter van de stichting Streekgala en trekker van het project Leisure Valley Rijn-Waal. Elk van deze zes ondernemers heeft op professionele manier zijn project aangepakt. Fruittelers die plannen hebben het telen van fruit te combineren met een activiteit in de recreatieve branche, krijgen met veel aspecten te maken die ze zich van tevoren vaak niet realiseren. Dat bleek wel uit de verhalen van Floor Peters (Fruitpark in Ochten) en Carlos Faes (Fruittuin in Eindhoven).

Floor Peters, van oorsprong boomkweker, stichtte in Ochten het Nationaal Fruitpark. In juni van dit jaar werd het geopend. Hij is op een kaal stuk land begon-

nen waar nu zo'n 500 fruitrassen staan en een nieuw gebouw waar hij diverse horeca-activiteiten ontplooit. Op zijn bedrijf kunnen gasten onder meer rondleidingen, vergaderingen, workshops en (bedrijfs)feesten boeken. En hij organiseerde een Fruitparkfair. Carlos Faes kwam begin jaren negentig te werken op een oud fruitbedrijf van Philips midden in Eindhoven. Hij kreeg de opdracht in vier jaar tijd het fruitbedrijf een compleet nieuw elan te geven. Hij en zijn vrouw hebben het bedrijf omgebouwd van een productiebedrijf met leveringen aan de veiling naar een fruitbedrijf met een puur regionale afzet. In zijn Landwinkel verkoopt Faes streekproducten, sinds vorig jaar is er een pannenkoekrestaurant en volgend jaar komt er een educatief centrum. De Fruittuin fungeert nu als de verbindende schakel tussen de stad Eindhoven en het platteland.

Mogelijkheden

In het Fruitcafé kwamen talloze mogelijkheden boven tafel om toeristische activiteiten te ontplooiën en bezoekers naar het bedrijf te trekken. Het geven van rondlei-

dingen ligt het meest voor de hand. Maar ook het bieden van horecafaciliteiten, vergadermogelijkheden, bed & breakfast, creatieve of kookworkshops, snoeiworkshops, bedrijfsuitjes, familiefeesten, kinderfeestjes en maatschappelijke stages. Ook kan een bezoek aan het fruitbedrijf onderdeel vormen van een dagarrangement van een busonderneming. Het Regionaal Bureau voor Toerisme vormt hierin een belangrijke schakel. Floor Peters: "Welke richting je ook opgaat, je moet het vooral zelf leuk vinden. Je moet er lol in hebben en erin geloven, dan kun je het ook. En het moet passen bij je bedrijf en bij de bezoekers die je al krijgt." Carlos Faes had in zijn omslag in bedrijfsvoering een moeizame start, maar toen hij eind jaren negentig begon met agrotouristische activiteiten, ging het snel. Hij benaderde bedrijven en nodigde groepen mensen uit voor een 'kijkje achter de windschermen'. Daarbij maakte hij gebruik van zijn netwerken en businessclubs als de Rotary en de Ronde Tafel. Een schot in de roos. Er kwamen veel mensen over de vloer voor een betaalde bedrijfs rondleiding. Die mensen maakten kennis

burgemeester of wethouder is niet voldoende, want het is de gemeenteraad die beslist, ondervond ook Peters. Zijn plannen werden in eerste instantie afgekeurd. Daarop is hij in de auto gestapt, heeft alle raadsleden thuis opgezocht en hen persoonlijk zijn plannen uitgelegd. In een volgende raadsvergadering werden ze goedgekeurd. "Je moet je verhaal keer op keer vertellen. Je moet de gemeente ervan overtuigen dat je plannen meerwaarde bieden", adviseert Peters. Het verkrijgen van de vergunningen blijkt vaak een nog groter en tijdrovender probleem. Soms moet er een bestemmingsplan worden gewijzigd. Peters heeft bij de ontwikkeling van zijn ideeën veel steun gehad van het Programmabureau Rivierengebied in Elst. "Het programmabureau kan veel voor je betekenen op gebied van subsidies en vergunningen. Ze zijn onpartijdig."

Geldstroom

De ondernemers zijn continu op zoek naar nieuwe bronnen van inkomsten of beperking van de kosten. Zo werkt Peters veel met onbetaalde krachten. Vakmensen die bij andere bedrijven werken, in hun vrije tijd in het Nationaal Fruitpark vrijwilligerswerk doen en ondertussen aan de PR werken voor hun eigen bedrijf. Een vruchtbare vorm van samenwerking. En Faes gaat volgend jaar een hoogstamboomgaard inplanten met dezelfde rassen als in de begintijd van de

kunnen hier komen picknicken onder hun 'eigen' boom. Er zijn al een paar bomen geadopteerd door kinderdagverblijven."

Samenwerken

Frans van Brandenburg (Landwinkel): "De grootste fout maak je als je dingen alleen gaat zitten doen. Samenwerken is de basis voor succes. Het is beter om samen met collega's in de regio je producten te vermarkten. Samen sta je sterker." Dat is ook het succes van de Landwinkels: de diverse agrarische ondernemers kiezen voor een gezamenlijke verkoopstrategie en een directe levering van hun producten aan de consument. Brandenburg merkte op dat de afgelopen tijd weer twintig aanvragen voor een Landwinkel waren binnengekomen. Ook op deze bijeenkomst had hij interesse in een Landwinkel geproefd. Maar zo zijn er veel meer vormen van samenwerking mogelijk. Floor Peters: "Een vereniging van eigenaren van oude tractoren of een oldtimerclub die op jouw bedrijf een rustmoment tijdens hun evenement inlast, is ook weer een aardig trekpleister voor andere bezoekers. Als je wilt, krijg je veel partijen bij elkaar." Dat was tevens de slotconclusie van deze dag: als er één thema is dat als een rode draad door alle verhalen in dit Fruitcafé loopt, is het wel de samenwerking. Netwerken was dan ook een niet te onderschatten onderdeel van deze bijeenkomst. Dit eerste Fruitcafé krijgt nog een vervolg. Dinsdag 2 februari 2010 wordt het tweede Fruitcafé gehouden in de Tuinen van Appeltoren. Dan wordt gesproken over de voorwaarden om ideeën in de sectoren Fruit en Toerisme tot een succes te brengen ■

*Jolette van Eijden
freelance journalist*

Gerard Titulaer vertelt zijn verhaal aan een aandachtig gehoor.

met de winkel en vanuit de bedrijven ontstond de vraag naar bedrijfsfruit. Faes: "Je moet voor elkaar zien te krijgen dat de mensen terugkomen naar de boomgaard en naar de winkel. Daarvoor moet je continu je verhaal blijven vertellen in je eigen boomgaard. Op den duur werpt dat z'n vruchten af. Maar dat gaat niet van de ene op de andere dag."

Lange weg

Het proces van idee naar uitvoering is een weg van lange adem. Een enthousiaste

Fruittuin, zo'n tachtig jaar geleden. Hij ontwikkelde een adoptieplan waarbij bedrijven of (liever nog) particulieren een boom kunnen adopteren voor 95 euro per jaar. "Daarvoor verzorgen wij de boom, snoeien hem en behandelen hem. Maar de oogst gaat naar de 'adoptieouders'. Die

In deelsessies gaven enkele ondernemers uit de fruit- en toerisensector een toelichting op hun projecten.